

Un llibre per la causa de les persones sense llar

‘Sensellarisme’ va sortir per empènyer la llei que ha quedat aparcada per l’avanç electoral

ROSA M. BOSCH
Barcelona

Uns anys de voluntariat al carrer amb la comunitat de Sant’Egidio van permetre a Antoni Milian, catedràtic de Dret Administratiu de la UAB, conèixer de prop la realitat de les persones sense sostre. Un temps després va pensar que des del món acadèmic podria aportar el seu gra de sorra amb la proposta d’una llei per intentar reduir el sensellarisme. L’anàlisi del camí emprès per a l’aprovació d’aquesta norma, ara aparcada per l’avançament electoral a Catalunya, i la reflexió d’experts sobre la realitat dels ciutadans sense llar han propiciat la publicació de *Sensellarisme. De l’assistencialisme al reconeixement de drets* (Icària), coordinat per Milian.

Un dels motius que van portar els autors a promoure aquest llibre coral era crear un estat d’opinió favorable per empènyer la tramitació de la proposta de llei encaminada a atendre els ciutadans sense sostre més cronificats i, alhora, fer pedagogia sobre la situació d’aquest col·lectiu. “El primer text es va tancar el gener del 2021 i va entrar al Parlament el gener del 2022; el 4 de març, una vegada finalitzades les compareixences d’unes 70 persones, es van publicar 170 pàgines d’esmenes, estàvem en la recta final i confíavem que s’aprovaria aquesta tardor, però amb l’avançament electoral s’ha de tornar a començar”, lamenta Milian, que va iniciar els treballs sobre aquesta proposta el 2018.

El document que Milian i les entitats que hi han col·laborat (Sant Joan de Déu Serveis Socials, Sant’Egidio, Arrels, Assis i Càritas) han defensat té com a eix central els homes i dones sense llar més vulnerables, els que sobreviuen al ras i els que pernocten en albergs o pensions. “El text reconeixia el dret bàsic d’un espai residencial d’acollida temporal a la carter dels serveis socials”, detalla el coordinador del llibre.

Sensellarisme compta amb les aportacions d’un nombrós grup d’experts. De la filòsofa Adela Cortina, que parla d’aporofòbia, a Beatriu Bilbeny de Fortuny, metgessa de família del CAP Drassanes, que explica com la mala alimentació, l’absència d’un espai per al descans, la inseguretat física, la impossibilitat d’aixopluc i la dificultat de gestionar-se la pròpia medicació expliquen la “mala” salut dels ciutadans que pernocten a la intempèrie.

El llibre també recull les reflexions dels responsables de les entitats promotores de la proposta de llei contra el sensellarisme, que al final no s’ha pogut aprovar durant la legislatura que ara acaba.●

MARTI GELABERT

La directora Laia Vila en un assaig amb els participants; Eugènia Balaguer i José Luis Miralles en primer pla

L’obra de teatre ‘Càsting’ insufla autoestima i dona veu a persones que han viscut al carrer

“Que t’aplaudeixin no té preu”

R. M. BOSCH Barcelona

José Luis Miralles, de 56 anys, 18 dels quals els ha passat al ras, aparca la crosca, s’oblida dels dolors que pateix i es mou amb gràcia al so d’un tema de Rocío Jurado. Aquest home menut és un dels dotze participants en l’obra de teatre *Càsting*, que demà s’estrena a Barcelona, al centre cultural Albareda. L’espectacle reuneix set persones que, en algun moment de la seva vida, han subsistit al carrer i també tres voluntaris i dos treballadors de la Fundació Arrels. La coordinadora del projecte, Laia Vila, és la directora de la Llar Pere Barnès per a ciutadans sense llar.

Juan Essomba, de 80 anys i un a la intempèrie, considera “que el teatre serveix per reivindicar la veu dels que no tenen veu, com feien abans els cantautors”. I *Càsting* explica històries reals que emocionen, les dels mateixos protagonistes i les d’altres homes i dones sense sostre. “El que és bonic

no és tant el resultat, sinó el que passa a l’escenari, l’ambient de complicitat i de comunitat que s’ha creat; han vist que aquí tots som iguals, han guanyat confiança i han après a superar-se”, comenta la Laia.

Tot i que el tema que s’aborda no és còmode, la manera com s’ha tractat transmet bon rotllo i fins i tot dibuixa somriures. Tal com comenta el vo-

Set persones que han subsistit al ras puguen a l’escenari amb voluntaris i treballadors d’Arrels

luntari Antonio Cuesta, la clau per evitar el dramatisme ha estat “omplir històries personals amb música i ball”.

La Laia, que compagina la seva activitat com a treballadora social amb el teatre i la dansa, recorda que el 2015 ja es va forjar una iniciativa semblant, a què també es van afegir actors professionals, i que va cul-

minar amb la representació de *L’últim crit*. El setembre passat va proposar d’organitzar una mena de “sessions dinàmiques, que eren com un càsting, amb l’únic objectiu de passar-ho bé, però ens van convidar a participar en el Homeless Film Festival de Bilbao, al novembre, i malgrat que semblava una utopia vam assumir el compromís”, detalla. “La vida

‘Càsting’ explica històries reals, les dels protagonistes, plenes de molta música i ball

és un càsting constant, quan en fas un sents que no vals res i que d’altres decideixen per tu, aquí surten històries que ens podrien haver passat a nosaltres”, assenyala. Els protagonistes han patit abandonaments, maltractaments, addiccions, malalties, enganys, pobresa...

“Qui té mèrit és en José Luis,

dormia al carrer, però venia als assajos. I va passar d’un hotel de quatre estrelles quan vam anar al festival de Bilbao a tornar l’endemà a descansar entre cartrons”, destaca l’Antonio, un dels voluntaris.

En José Luis es va traslladar al gener a un pis d’Arrels. “Encara m’estic acostumant al canvi, m’ha costat més de tres mesos tornar a ficar-me en un llit, preferia descansar a terra i amb la finestra oberta perquè l’aire em toqués a la cara, com els últims 18 anys”, explica.

La Laia defensa que tenir l’oportunitat de reconstruir experiències passades és guàrdor. “Per mi el teatre ha suposat tornar a gaudir de la companyia de la gent. I veure que no et miren amb menyspreu, que et saluden, que riuen... Que t’aplaudeixin omple molt i no té preu”, subratlla en José Luis. Actuar, ballar i cantar els ha injectat una balsàmica dosi d’autoestima.

El desig de tots és que els sorgeixin més oportunitats per representar *Càsting*. Les entrades per demà dissabte s’han esgotat i hi ha llista d’espera.●